

ERRSI TEATAJA

JAANUAR 2010

MTP2 EELVOORUDE AJAD * 25 AASTAT KOOLITUSI RAHVAKULTUURI KESKUSES*
MAGISTRITÖÖ TANTSUJUHI TÖÖGA RAHULOLUST
* TÜ RKA JA TUULELÕOTSUTAJATE JUUBELID * SAAME SELGUST
UGRIMUGRIDEST *NÄITLIK ÕPETUND RAHVARÕIVASTE KANDMISEST *LASTE
RAHVATANTSUFESTIVAL TULEKUL *2010 FESTIVALID

SELGUSID MTP2 EELVOORUDE AJAD

Selgunud on meeste tantsupeo eelvoorude ajad. Eelvoorude periood kestab 4.-20. märtsini, algab Ida-Virumaalt ning lõpeb Tartus. Selle aja jooksul näitab oma tantsuoskust ligi 3000 meest.

"Kui me esimest meeste tantsupidu tegema hakkasime, mõtlesime tuhandele mehele, tantsimas oli aga kaks tuhat. Seekord mõtleme suuremalt - teisel peol on väljakul kolm tuhat meest," ütleb peo idee autor ja pealavastaja Maie Orav.

Kuidas see meeste vägi eelproovides ära mahub, vaata lähemalt siit:

<http://www.errs.ee/index.php?id=12357>

MTP2 toimub 13. juunil Rakvere staadionil.

VEERAND SAJANDIT KOOLITUSI RAHVAKULTUURI KESKUSES

20. jaanuaril tähistas 25 aasta möödumist koolituse algusest tänases Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus.

„Keskus on olnud oluline enesetäiendamise koht rahvamajas, koolis, kultuuriühenduses jm. töötavale või ühiskondlikus korras tegutsevatele organisatsioonijuhile, õpetajale, kohaliku omavalitsuse kultuuripoliitikule, samuti rahvarõivaste valmistajale, jutuvestjale jt. pärimuskultuuri huvilisele,“ tõdes maja koolitusjuht Urve Gromov.

25 aasta jooksul on 1281-l erineval kursusel osalenud üle 30 000 inimese. Rahvakultuuri Keskuses toimunud koolitusest on välja kasvanud mitmeid liikumisi ja organisatsioone – Eesti Vabaharidusliit, Eesti Genealoogia Selts, Eesti Näitejuhtide Teatritrupp, Muinasjutukool, Eesti Rahvamajade Ühing, Õpiringide Selts Semud jt.

VALMIS MAGISTRITÖÖ TANTSUJUHTIDE TÖÖGA RAHULOLUST

20. jaanuaril kaitsti Tallinna Ülikooli Psühholoogia Instituudis magistritöö pealkirjaga „Tantsupeoprotsessis osalevate rahvatantsujuhtide tööga rahulolu ning selle seosed tööga seotud kontrolliulatuse, subjektiivse heaolu, motivatsiooni ja enesehinnanguga.“ Keerulise pealkirjaga töös kirjeldab autor Kadri Valner tantsujuhtide töördõmu ning püüab selgust saada, kuivõrd on tantsujuhti „käivitavaks“ jõuks tantsupidude toimumine, palk, rühm, masu jne.

Siinjuures tänab autor neid 84 tantsujuhti, kes oma mõtteid neil teemadel jagasid ja aitasid sel moel töö valmimisele kaasa. Kel asja vastu sügavam huvi, palun võtke ühendust kadri@errs.ee

TÜRKA 65 + MIKKEL 85 TULEKUL

Sel hooajal saab Tartu Ülikooli Rahvakunstiansambliil täis 65. tegutsemisaasta. Juubelikontsert "Tantsime talve kevadeks" toimub 20. märtsil algusega kell 17 Tartus Vanemuise väikeses majas. Kontsertiga tähistatakse ka rahvatantsumemm Helju Mikkelit 85. sünnipäeva.

Piletid on juba müügil Piletimaailma müügipunktides ja www.piletimaailm.com

SAAME SELGUST UGRIMUGRIDEST

Annan teada, et olen kirjutamas raamatut pealkirjaga „Minu Ugrimugri.“(kirjastus Petrone Print). Nagu teate, nimetame me ugrimugriks siin Eestis soomeugri asju, mis on nähtud inimlikust ja natuke naljakast vaatepunktist. See oleks nagu teine – inimsõbralik pool sügavasti teaduslikust soomeugrist.

Raamat koosnebki inimlikest ja veidi kentsakatest juhtumitest, mis peaksid avama soomeugri hinge ja soomeugrilaste olemust.

Nüüd palungi Teilt abi, kogemusi, mälestusi, et kirjapandu võimalikult soomeugrilik tuleks. Meenutage juhtumeid, kohtumisi teiste soomeugrilastega ja seda, mis meelde jäänud. Ja olge head, kirjutage mulle meilile rein.sikk@eesti.ee, millised on Teie kogemused ja eriti vahvad juhtumid seoses järgmiste soomeugriliste omadustega:

tagasihoidlikkus, individualism, väljasuremise hirm, flegmaatilisus, laulu-, tantsu- ja pillimängulust, rahvariiete kandmine, erilised ja imelikud toidud, igasuguste asjade kogumise kirg, tööhullus, müstika ja šamanism, kavalus, kohatruudus ja paigaleendid, maa eelistamine linnale (vähemasti sõnades), müstilise soomeugri asja otsimine, protsessi eelistamine tulemusele, mida veel?

Loomulikult ei eelda ma märkmeid kõige eelmainitu kohta. Aga isegi üksainus pisike tähelepanek on ülimalt oluline. Ja palun lisage, kas lubate tsiteerimise või muul kombel juhtumi kasutamise korral ka oma nime kasutada. Kui soovite jääda anonüümseks, on see mulle seaduseks.

Ma ei luba, et kõike saadetut kasutan, küll aga luban ma, et loen kõik hoolega läbi.

Ja seda kirja võib lahkesti oma sõprade hulgas levitada.

Tänan väga, kui viitsisite läbi lugeda. Tänan tuhandest, kui Teilt vastuse saan.

Hoian kõiki kindlasti kursis ka asjade kulgemisega. Täna on paigas tähtaeg aprilli lõpus, mil pean käsikirja ära andma.

Rein Sikk

TUULELÕÖTSUTAJAD 10

Sel aastal tähistab ansambel Tuulelõõtsutajad oma esimest ümmargust juubelit. Selle puhul on plaanis rida üritusi ja kontserte ning ehk ka järgmine kauamängiv.

Ansambel Tuulelõõtsutajad sündis

2000. aasta suvel, kui esmakordselt astuti üles Viljandi pärimusmuusika festivalil. Ansambel kasvas välja Tuulekanneldest, sellele vihjab esiteks juba meie nimi ning ka see, et kolm ansambli asutajaliiget – Juhan Uppin, Siim ja Priit Rikker – kõik on kunagi Tuule Kanni käe all kandlemängu õppinud.

Täna mängivad Tuulekates Juhan Uppin (eesti lõõtspill),
Enrik Visla
(viul), Toomas Oks (kitarr), Priit Rikker (bass),
Siim Rikker (eesti lõõtspill).

Esiailgu hakkasime mängima peamiselt pillilugusid, mille järgi oleks hea tantsida. Repertuaari moodustasid peamiselt tantsuklubi lood ning teised laiemalt tuntud polkad, valtserid ja reilendrid. Algselt ei kasutanud me ühelgi oma esinemisel isegi laulu.

Kohe alguses tekkis bändi liikmetel huvi ka kaugemate maade rahvamuusika vastu. Enim jäi kõrv pidama iiri lugude peal, kuna need ilmselt sobivad kõige paremini meie mängustiiliga ning on sama hoogsad ja tantsulised kui eesti loodki. Eestipäraseks kohandatud välismaise päritoluga pillilood ja laulud moodustavad tänaseks poole ansambli repertuaarist. Aja jooksul oleme mänginud ka oma suurte eeskujude – Kukerpillide, Untsakate ja Väikeste Lõõtspillide Ühingu kavas olevaid lugusid.

Peab samuti mainima, et läbi aja on olnud ansambli pearõhk just lõõtspillidel. Sellele viitab ju taaskord ka nimi. Just tänu lõõtspilli levikule 19. sajandi lõpus ja muidugi ka viiuli populaarsusele, kujunes Eestimaal välja seesugune rahvalik tantsumuusika, nagu me tänapäeval seda teame. Lõõtsad moodustavad meie helikeele põhja, mida ülejäänud pillid täiendavad ja toetavad. Et eesti lõõtsa peal ei ole mugav mängida minoorseid viise, võtsid Juhan ja Siim nende lugude tarvis kasutusele vene karmoškad.

Oleme maailma ainus ansambel, kus mängib korraka kaks eesti lõõtspilli. Tegelikult on tänase koosseisu näol ansamblist kogunenud tunnustatud lõõtsamehi suisa neli, kaks neist aga mängivad kontsert-koosseisus viiulit ja kitarr.

10 aasta jooksul oleme üheskoos Eestimaa risti rästi läbi käinud. Oleme esinenud kõigil suurematel festivalidel-folkidel, andnud kontserte nii Vanalinna Päevadel, Eesti Vabaõhumuuseumis kui ka näiteks Tartu Ülikooli aulas. Oleme olnud pea iga-aastased osalejad Tartu Lõõtspillifestivalil ja Võrus August Teppo nimelistel võistumängimistel. Loomulikult oleme sisustanud lugematul hulgal tantsuõhtuid, pulmi ja muid pidusid. Ansamblist on olemas lindistused ka Eesti Raadio arhiivis aastatest 2002 ja 2003. Aastal 2006 ilmus esimene CD album.

Tuulelõõtsutajate juubeliaasta avaüritus “Sõprade seltsis sõpradele” tuleb vahetu ja intiimne. Reedel, 29. jaanuaril kell 20 kutsume kõiki sõpru ja fänne Viimsi vanavara- ja antiigigalerii salongi, kus ansambel esineb unplugged kontserdiga. Lisaks tavapärasele koosseisule on võimalus kuulda ka eelmisel suvel palju positiivset vastukaja saanud kava “Tuulelõõtsutajad neljal lõõtsal”. Sissepääs on tasuta!

EESTI RAHVARÕIVAS SUUREL LAVAL

Loominguline Ühendus Oma Lava toob lavale loeng-etenduse „Eesti rahvarõivas“. 40 minutiline etendus eesti, inglise või vene keeles on mõeldud õpilastele, kultuurihuvilistele täiskasvanutele, Eestimaa külalistele.

Etendus tutvustab eesti rahvarõivaid – 19. sajandi pidulikku talupojarõivast. Stsenariumi konsultant on mainekas etnograaf ja rahvarõivauuriija Igor Tõnurist. Etenduse teljeks on inimese elukäik sünnist surmani ning rõivastuse muutumine elu jooksul vastavalt sotsiaalse seisundi muutumisele. See põhineb etnograafilisel ainesel, kuid on esitatud teatraalses võtmes. Veste vormis tekst on sünkroonis näitlejate lavaliste liikumiste, tempokate rahvamuusikatöötluste ja rahvatantsu sammustikul põhinevate autoritantsudega.

Tantsuseaded on loonud Karmen Ong (Tantsuteater Tee Kuubis). Mängivad Erki Aule, Külli Reinumägi, Rauno Zubko. Rõivad valmistab Kodukäsitöö OÜ. Projekti koostööpartner on MTÜ Rahvarõivas, kelle lektoreid on projekti raames võimalik kutsuda oma kooli/kultuurimajja/üritusele täpsemalt rääkima mõnest kitsamast rahvarõivaid puudutavast teemast.

Esimesed avalikud etendused toimuvad:

16. 02 kell 14 Lindakivi Kultuurikeskuses (vene keeles)

17. 02 kell 14 Lindakivi Kultuurikeskuses

02. 03 kell 14 Nõmme Kultuurikeskuses

03. 03 kell 12 Nõmme Kultuurikeskuses

03. 03 kell 14 Nõmme Kultuurikeskuses (vene keeles)

Lisa ja etenduse tellimine

Liia Kanemägi-Jõerand (liia@eteater.ee ja 6 835 659)

RAHVARÕIVAS KUI PIDULIK RIIETUS

Läheneb 24. veebruar – aeg, mil rahvarõivad taas kapist välja võetakse ja EV aastapäevapidustustel selga tõmmatakse. Iga rahvatantsijale ja –muusikule on rahvarõiva kandmine kallis ja omane. Ometi võib aegajalt tekkida küsimusi sellest, kas ja kuidas rahvarõivast pidulikel hetkedel kanda.

Loe lähemalt: www.errs.ee/index.php?id=11613

TEADE

Tallinna Pelgulinna Gümnaasium ning
Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts
korraldavad
V vabariikliku koolinoorte rahvatantsufestivali

AEG
15.-16.05.2010

KOHT
Jüri Gümnaasium, Rae Kultuurikeskus Harjumaal

OSAVÕTJAD
koolide rahvatantsurühmad (vanus piiramata)

REPERTUAAR
üks vabalt valitud eesti rahvatants või eesti autoritants
üks eesti rahvamuusikale loodud omaloominguline tants

OSALEMISTASU
150.- EEK osaleja, millest
10.- krooni kantakse annetuseks iga osaleja poolt Niina ja
Alfred Raadiku nimelisse tantsuõpetaja fondi

ÖÖBIMINE
Jüri Gümnaasiumis (madrats ja magamiskott kaasa!)

AJAKAVA
proovid ja kontsert, ujumine, õhtul disko Jüri Gümnaasiumis
õpitoad, omaloominguliste tantsude kontsert Rae Kultuurikeskuses

REGISTREERIMINE
Kuni **01.03.2010** ERRSi Tõnismägi 2/Endla 3 Tallinn 10122 või
errs@errs.ee, telefon 601 5641, 5202751 (Erika), 56648798 (Mall)
Ankeedi leiad alates 01.02.2010 ERRS kodulehelt www.errs.ee

AASTA ON FESTIVALIDEST TULVIL

Eesti Instituut on koondanud teatmikuks sel aastal toimuvate festivalide nimekirja. Aasta 2010 rahvakultuuriüritused:

4.-6.02	XII talvine tantsupidu Viljandis
6.02	VI Talvine Tuhamägede tantsupidu Kohtla-Nõmmel
27.02	VIII naisrühmade võistutantsimine Võrus
6.03	Maailmamuusika festival MAAjalLM Tartus
6.03	XII õpetajate tantsurühmade üleriigiline festival Kadrinas
22.04	Muusikatriaad 2010 konkurss Viljandis
23.-24.04	XI Eesti rahvamuusikatöötluste festival „Moisekatsi elohelü 2010“ Moostes
23.-24.04	II Pärnu pärimusmuusika päevad Pärnus
15.-16.05	V vabariiklik koolinoorte rahvatantsu festival Jüris.
29.05	II Uma pido Põlvas
29.-30.05	Arhailise loomingu festival „Regiöö“ Tartus
5.-6.06	Põhja-Liivimaa festival Häädemeestel
5.-6.06	Rahvusvaheline laste folkloorifestival „Porkuni Pillar“ Porkunis
10.-12.06	Viljandi torupillilaager-festival „Torupill ja viiul“
13.06	MEESTE TANTSUPIDU 2 Rakveres
3.-4.07	Vabariiklik külapillimeeste suvine kokkutulek „Mängime-laulame koos“ Pärnus
8.-11.07	XVI Võru Folkloorifestival
8.-12.07	XXIII rahvusvaheline folkloorifestival „Baltica“ üle Eesti
10.07	XII Seto leelopäev ja Baltica maapäev Värskas
15.-18.07	VI Hiiumaa pärimusmuusikafestival Hiiu Folk
16.-22.07	Pärimusmuusika õppelaager Eesti ETNO 2010 Viljandimaal Kõpus
17.07	Saarte folklooripäevad Ruhnu saarel
22.-25.07	XVIII Viljandi pärimusmuusika festival
24.-25.07	Angla Tuulikumäe pärimuspäevad Saaremaal
4.-8.08	V Märjamaa Folk
6.-8.08	Viru Folk Käsmus
3.-5.09	XVII Tartu Lõõtspillifestival
1.-2.10	Pärimusmuusika lõikuspidu Viljandis
4.-10.10	Seto kultuuri nädal Setomaal
11.-17.10	Hõimupäevad 2010 üle Eesti
11.-13.11	XIV Mardilaat Tallinnas
14.11	VI folklooripidu „Jauram 2010“ Kohtla-Järvel

Vaata lisa ka www.kultuur.info, www.errs.ee

01.02	Leida Tiis	70
8.02	Ülle Jääger	45
09.02	Viktor Larionov	55
11.02	Liidia Konsa	60
13.02	Meljo Kaaviste	40
14.02	Tiia Schär	70
16.02	Ülle Toming	55
19.02	Merleen Läänemägi	35
21.02	Auli Kadastik	50
27.02	Anneli Karma	50
28.02	Tiiu Torpan	70
28.02	Virve Vuntus	70

Palju õnne!

Järgmine ERRSi Teataja ilmub veebruaris.
Kaastööd oodatud 15. veebruarini aadressil kadri@errs.ee (Kadri Valner)